

คำประกาศเกียรติคุณ
นายวีรธรรม ตระกูลเงินไทย

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การออกแบบประณีตศิลป์) พุทธศักราช ๒๕๖๘

นายวีรธรรม ตระกูลเงินไทย เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๙ ที่จังหวัดสุรินทร์ ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากแผนกจิตรกรรมไทย คณะศิลปะประจำชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเพาะช่าง (ปัจจุบันคือ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ และปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑

นายวีรธรรม เติบโตในชุมชนช่างทอผ้าบ้านท่าสว่าง จังหวัดสุรินทร์ มีความผูกพันกับสิ่งทอพื้นบ้านมาตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อได้เข้าเรียนสาขาวิชาจิตรกรรมไทย ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบลวดลายไทยและสนใจในลวดลายโบราณชั้นสูง ได้ศึกษาสืบค้นลวดลาย สีสัน และเทคนิควิธีแบบโบราณ พากเพียร ฝึกฝน จนเกิดความรู้ความชำนาญ และการได้รับความเมตตาจากศิลปินชั้นครูชี้แนะ ล้วนเป็นประสบการณ์สำคัญ ที่ทำให้นายวีรธรรมออกแบบสร้างสรรค์ผลงานลวดลายชั้นสูง ผสมผสานเข้ากับการทอผ้าแบบพื้นบ้าน ปรับปรุงให้มีเอกลักษณ์ได้อย่างวิจิตร จากความสามารถและคุณสมบัติที่โดดเด่นในการอนุรักษ์ สืบสาน ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อประโยชน์แก่คนในชุมชน เช่น การย้อมครามกับเส้นไหม เพื่อพัฒนาการใช้สัทธิธรรมชาติของไทยให้มีประสิทธิภาพเป็นที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้น และต่อยอดมรดกวัฒนธรรมไทย โดยการนำเอาภูมิปัญญางานปักดั้งเดิมในการปักสะดึงกลึงไหมแบบโบราณของช่างไทยในอดีต มาต่อยอดสืบสาน เพิ่มพูน พัฒนาทักษะช่างไทย เพื่อสร้างสรรค์ชุดโขนของไทย และงานพัสดราภรณ์อื่น ๆ ใช้ในงานราชพิธีและในงานสำคัญต่าง ๆ อย่างประณีตวิจิตร ทรงคุณค่าแก่วงการหัตถศิลป์ของประเทศไทย เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนทั้งในและต่างประเทศ อีกทั้งสามารถออกแบบเครื่องดนตรีนิมพิพาทภรณ์หรือเครื่องประดับอย่างไทยแท้ที่มีมาแต่โบราณกาล โดยนำมาสร้างเป็นเครื่องประดับสำหรับผู้แสดงโขน และฝึกฝนให้ช่างสามารถผลิตงานสร้างสรรค์เครื่องประดับที่เหมาะสมกับงานพิธีสำคัญ จนเกิดความนิยมใช้เครื่องประดับแบบไทยในโอกาสต่าง ๆ มากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดเก็บ ดูแลรักษา ซ่อมแซม และทำทะเบียนผ้าโบราณของไทยตามหลักฐานอนุรักษ์ ด้วยความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้ง การสร้างสรรค์ผลงานประณีตศิลป์ของนายวีรธรรม จึงล้วนวิจิตรงดงามและทรงคุณค่า ผลงานในวาระโอกาสที่สำคัญ อาทิ การออกแบบและจัดทำผ้าสำหรับตัดเสื้อผู้นำเขตเศรษฐกิจ เอเซีย-แปซิฟิก (APEC) ให้กับรัฐบาลเพื่อมอบให้กับผู้นำ ๒๑ ประเทศที่เข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำเขตเศรษฐกิจ และผ้าคลุมไหล่สำหรับคู่สมรส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกแบบและจัดทำผ้าคลุมพระอังสาให้กับรัฐบาลเพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเป็นที่ของระลึกแด่พระราชอาคันตุกะฝ่ายหญิงเนื่องในพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี รัชกาลที่ ๙ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๙ ออกแบบและสร้างพัสดราภรณ์ (ผ้าปักเครื่องแต่งกาย) และเครื่องนิมพิพาทภรณ์ (เครื่องประดับ) สำหรับแสดงโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน และที่สร้างความภาคภูมิใจยิ่งคือการถวายงานรับใช้พระบรมวงศานุวงศ์ออกแบบจัดทำเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับในหลายวาระโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ออกแบบพระภูษาทรงยกทองถวายแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และการออกแบบและจัดสร้างเครื่องราชภูษิตาภรณ์ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีเฉลิมพระราชมณเฑียร และพระราชพิธีเลียบพระนคร

ด้วยความรู้และความสามารถอันเป็นเลิศในงานศิลปกรรมไทย นายวีรธรรม คือ “ศิลปิน” ผู้ที่เป็นต้นแบบความมุ่งมั่น ทุ่มเท และเสียสละตน เพื่อเผยแพร่ความรู้งานประณีตศิลป์ในหลากหลายมิติ สร้างครุหัตถศิลป์ในท้องถิ่นต่างๆ จนประจักษ์ด้วยผลงานและรางวัลมากมาย โดยได้รับรางวัล “ครุศิลป์ของแผ่นดิน” จากศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ และในฐานะผู้ก่อตั้ง “กลุ่มทอผ้าจันทร์โสม” จังหวัดสุรินทร์ ให้พัฒนาจนเป็นชุมชนหัตถศิลป์ต้นแบบ สร้างอาชีพ สามารถนำความภาคภูมิใจให้กับช่างทอผ้าท้องถิ่น ด้วยได้รับพระราชทานรางวัลชนะเลิศสุดยอดผ้าลายพระราชทาน ได้รับรางวัลพิเศษ The Best of Best ประเภทผ้ายก/ยกเล็ก (ไหมยกดั้น) จากการประกวดผ้าลายพระราชทาน “ผ้าลายขิดนาริรัตนราชกัญญา” และงานหัตถกรรมรอบตัดสินระดับประเทศ จัดโดย กระทรวงมหาดไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕

นายวีรธรรม ตระกูลเงินไทย จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การออกแบบประณีตศิลป์) พุทธศักราช ๒๕๖๘